

Risiko- og tiltaksvurdering for Harstad kommune – Covid-19-pandemi

Skrevet: Uke 12 (24. mars 2021)

A. Innledning:

Risikovurdering - Kommuneoverlegen har ansvar for å vurdere risikoen ved utbruddet, eventuelt i samarbeid med nabokommuner. FHI kan gi veiledning. Formålet er å løpende vurdere sannsynligheten for videre spredning og konsekvensene av dette.

FHI har laget en mal for vurderingen. Risikovurderingen består av:

1. Vurdering av hvilken **epidemiologisk situasjon** som foreligger, altså om dette er et utbrudd med mange tilfeller knyttet til samme smittekilde eller smittesituasjon, eventuelt en massesmittehendelse, eller om det er en generell økning.
Vurderingen bygger på en beskrivelse av utbruddet basert på overvåkingen (trinn 1), smitteoppsporingen og etterforskningen (trinn 3). Fire indikatorer er særlig viktige:

Indikator	Formål	Risikonivå				
		1	2	3	4	5
Antall nye tilfeller per 14 dager per 100 000 innbyggere	Måler hyppighet av påviste tilfeller	Under 50	50-99	100-199	200-399	400 eller høyere
Andel som har ukjent smittesituasjon blant de nye tilfellene	Måler indirekte størrelsen på den skjulte delen av epidemien	< 5 %		5 - 14,9 %		≥ 15 %
Andel positive blant de testede i gjennomsnitt siste to uker	Måler prevalens blant de testede	< 0,5 %		0,5 - 4,9 %		≥ 5%
Antall nye innleggelser per 14 dager per 100 000 innbyggere	Måler hyppighet av alvorlig sykdom	< 5		5 - 14,9		≥ 15

2. Vurdering av **spredningspotensialet** i fravær av tiltak, basert på erfaring fra liknende utbrudd, analyse av smittekjeden, andel med ukjent smitteeksponering og analyse av spredningspotensialet
  3. Vurdering av **forventet sykdomsbyrde** dersom utbruddet utvikler seg videre, basert på kjent kunnskap om spredningspotensialet og sykdomsalvorligheten samt den tilgjengelige kapasiteten i helse- og
-

omsorgstjenesten for å gi riktig behandling på riktig nivå og oppslutning om allerede pågående smitteverntiltak

For å endelig fastsette kommunens samlede risikonivå, må det gjøres en summert vurdering av den epidemiologiske situasjonen, aktuelt spredningspotensiale og forventet sykdomsbyrde for kommunen og lokalsykehuset.

Tabell 5 Beskrivelse av risikonivåer.

Risikonivåer	Beskrivelse
Risikonivå 1 (Kontroll)	Ingen eller få påviste tilfeller, men mulighet for oppblussing.
Risikonivå 2 (Kontroll med klynger)	Lokale og regionale utbrudd som kontrolleres. Insidensen er gjerne noe varierende som følge av utbrudd. Tilfellene kan være begrenset til visse grupper, og bare en liten andel (under 10%) har ukjent smittesituasjon. Testing og smittesporing håndteres greit.
Risikonivå 3 (Økende spredning)	Økende insidens utenom avgrensete utbrudd og fare for rask akselerasjon i insidens. Tilfellene er dels sporadiske og dels klynger i ulike miljøer. Rundt 10-20% har ukjent smittesituasjon. Kapasitet for smittesporing og testing er under press.
Risikonivå 4 (Utbredt spredning)	Høy og raskt økende insidens utenom avgrensete utbrudd. Press på sykehusenes kapasitet. Økende insidens eller flere utbrudd i sårbare grupper. Rundt 20-30% har ukjent smittesituasjon. Økende insidens av innleggelser og dødsfall. Kapasitet for smittesporing og testing er overbelastet.
Risikonivå 5 (Ukontrollert spredning)	Ukontrollert spredning i samfunnet og fare for å overskride sykehusenes kapasitet. Akselererende insidens utenom kjente utbrudd. Mer en 30-40% har ukjent smittesituasjon. Smittesporing er ikke gjennomførbart for mange tilfeller pga. kapasitetsmangel.

B. Risikovurdering medio uke 12:

1. Dagens epidemiologiske situasjon:

- a. **Smitteutbrudd A:** Torsdag 25. februar ble lokal smittevernmyndighet kontaktet av smittesporingsteam fra en kommune i Viken. Vi fikk opplyst at vi hadde en nærkontakt til et utbrudd hos dem som oppholdt seg i Harstad. Denne personen kom til Harstad 19. februar. Test fra Gardermoen den 19. februar var negativ. Det kom likevel frem opplysninger i smittesporingen som gjorde det indisert å hurtigteste hele husstanden på til sammen fire. Alle hadde positiv hurtigtest. Videre smittesporing ble igangsatt, noe som resulterte i at flere på UiT, Campus Harstad, ble karantenesatt. Smittesporing avdekte at en eller flere av disse hadde vært og trent på Family Sports Club (FSC) i mulig smittsom fase. Senterleder ble derfor kontaktet og bedt sende ut sms til alle som hadde trent på samme tidspunkt på senteret den 22. og 23. februar med råd om at disse burde teste seg. På ettermiddag den 27. februar begynte vi å få melding om positive prøver på personer som hadde fulgt rådet og latt seg teste. Til sammen åtte positive prøver kom inn den lørdagen og utbruddet var et faktum. Fem timer etter fattet kommuneoverlegen et hastevedtak med lokal forskrift om innskjerpende lokale tiltak.

Status til og med 23. mars: Det er nå 47 positive SARS CoV-2 personer i dette utbruddet. Sist positiv prøve tilknyttet dette utbruddet ble meldt til kommunen 18. mars.

- b. **Smitteutbrudd B:** Det ble avdekt positiv prøve på en person tilknyttet Kila skole den 9. mars. Denne smitten er vurdert som importsmitte fra Sørlandet. Det er nå 8 positive SARS CoV-2 personer i dette utbruddet. Sist positiv prøve fra dette utbruddet ble meldt til kommunen 22. mars. Dette utbruddet vurderes under kontroll.
- c. **Smitte med ukjent smittevei:** Vi har to smittede med ukjent smittevei. Det er sannsynlig at vi ikke kommer til å klare å finne opphavet til disse. De to smittede ble satt i karantene hhv. 9. og 10. mars.

C. Vurdering av spredningspotensialet:

- a. **Smitteutbrudd A:** Det ble tidlig mistenkt at smitteutbrudd A var utbrudd med den britiske mutasjonsvarianten. Lørdag 27. februar ble dette bekreftet etter helgenomsekvensering på FHIs laboratorium. Lokal smittevernmyndighet i Harstad tok høyde for at det kunne dreie seg om den muterte britiske varianten allerede torsdag 25. og derfor var det et poeng å råde alle som hadde trent på sammenfallende tidspunkt den 22. og 23. februar å teste seg.

Når utbruddet var et faktum den 27. februar, og vi fikk bekreftet at det med stor sannsynlighet dreide seg om den britiske mutasjonsvarianten, hadde lokal smittevernmyndighet tett og hyppig kontakt med utbruddsgruppa til FHI. Det ble vurdert at her var spredningspotensialet stort, mht. treningssenteret, og at vi burde karantenesette alle som hadde trent på sammenfallende tidspunkt den 22. og 23. Alle som hadde vært på treningssenteret, men trent på andre tidspunkt enn den smittede, skulle også rådes til å teste seg og gå i frivillig karantene. Det var 814 registrerte unike personer som hadde trent på FSC mandag tom fredag. Alle disse fikk sms den 27. februar og 438 personer som hadde trent innenfor gitte tidspunkt ble oppringt den 28. februar og definert som nærkontakter med 10 dagers karantene.

Smittesporingsarbeidet har vist at dette utbruddet skiller seg fra de fire tidligere utbruddene som har vært i Harstad. Inkubasjonstiden (tiden det tar fra en blir smittet til en utvikler symptomer) har tidligere vært gjennomsnittlig tre - seks dager, med hovedvekt rundt dag fire og fem. For dette utbruddet har vi hatt mange som har utviklet symptomer på dag to og tre. Som hovedregel er smittede personer mest smittsom dagen før symptomdebut og de første dagene etter symptomdebut. Den (de) smittede som trente på FSC den 22. og 23. februar hadde ikke utviklet symptomer da, men likevel smittet mange. Kompliserende har det også vært at to personer har utviklet symptomer seint; etter dag 10 fra sist kjente eksponeringstidspunkt for en smittet person.

Status i dag: Utbruddet har fått et stort omfang med 47 tilfeller i utbruddet. Smittesporingsarbeidet har vært krevende og vi har i perioder hatt over 800 nærkontakter til de koronasyke. Per i dag har vi veldig få nærkontakter tilknyttet utbrudd A og sist positiv prøve tilknyttet dette utbruddet ble meldt til kommunen 18. mars. Vi

virker å være i en slutfase av utbrudd A. Det vurderes at utbruddet nå er under kontroll og har et lite spredningspotensial.

- b. **Smitteutbrudd B:** Dette utbruddet startet med en positiv SARS CoV-2 prøve på en person tilknyttet Kila skole 9. mars. To ungdomsskoleklasser og en rekke lærere ble definert som nærkontakter og måtte i 10 dagers karantene. Det ble antatt at virustypen også her kunne være den britiske mutasjonsvarianten, med stort spredningspotensiale. Derfor ble hele ungdomsskolen satt i ventekarantene og anbefalt å teste seg. Alle lærerne på barne- og ungdomsskoletrinnet ble testet. Det ble ikke avdekt noen positive prøver som følge av denne massive testingen av elever og lærere skolen. Ett nytt positivt tilfelle tilknyttet skolen ble meldt til oss den 21. mars. Utenfor skolen har smitten fått et større omfang og sist positiv prøve i dette utbruddet ble meldt til oss den 22. mars. Det er nå 8 positive SARS CoV-2 personer i dette utbruddet.

Utbruddet vurderes under kontroll og vurderes å ha et lavt spredningspotensiale.

- c. **Smitte med ukjent smittevei:** Usporbare smittetilfeller er en indikator i seg selv for et økt smittetrykk i befolkningen. Slike tilfeller vil alltid ha et potensielt økt spredningspotensial. Dersom det oppstår mange med ukjent smittevei, er dette et tegn på villsmitte i befolkningen. Et pågående smitteutbrudd med samtidig smittede med ukjente smitteveier, gjør utbrudd vanskeligere å slå ned. Den siste personen som er syk med Covid-19 med ukjent smittevei, har vært i karantene siden 10. mars. Det betyr at de siste to uker ikke har vært andre tilfeller med usporbar smittevei. I samme periode har det vært stor testaktivitet, slik at annen «villsmitte», burde har blitt oppdaget. Dette taler for at det ikke er mye villsmitte i Harstad.

D. **Vurdering av forventet sykdomsbyrde**

Det er testet 1 707 personer på Luftveisklinikken (LVK) i uke 11 og 12. Dette tilsvarer nesten 7 % av befolkningen i Harstad. Grunnet massiv testing i uke 8 og 9, ble kapasiteten på LVK økt. I disse ukene lå vi på maksimal kapasitet. Smittesporingsarbeidet har hatt et stort omfang og også her er kapasiteten økt. Pandemitelefonen har blitt dimensjonert opp med ekstra personell. I uke 8 og 9 klarte de ikke å ta unna alle henvendelsen som kom inn. De siste to ukene har kapasiteten vært god og ventetiden på Pandemitelefonen har vært kort.

Den kommunale helsetjenesten, som utgjør grunnstammen i TISK-arbeidet, jobbet opp mot maksimal kapasitet i uke 8 og 9. De siste to ukene har det vært god kapasitet på smittesporing.

UNN Harstad står registrert med to innlagte pasienter med Covid-19.

Både utbrudd A og B virker å være i en slutfase nå. Sykdomsbyrden for den kommunale helse- og omsorgstjeneste, samt TISK-arbeidet, er nå

moderat og håndterbar. Det er per i dag 4 personer som fortsatt er i isolasjon grunnet Covid-19 i Harstad. Konsekvensene av kjent smitte i Harstad vurderes som middels for spesialisthelsetjenesten. UNN Harstad er fortsatt på grønt driftsnivå.

E. Oppsummering av risikobildet:

Tallene gjelder for uke 10 og 11 (perioden 8. – 21. mars)

Harstad	Andel nye tilfeller per 14 dag per 100 000 innbyggere		Andel positive blant de testede i gjennomsnitt siste 14 dager		Andel som har ukjent smittesituasjon blant de nye tilfellene		Antall nye innleggelser per 14 dager per 100 000 innbyggere.	
	Formål: Måler hyppighet av påviste tilfeller		Formål: Måler prevalens blant de testede. 2707 prøver		Formål: Måler indirekte størrelsen på den skjulte delen av epidemien		Formål: Måler hyppighet av alvorlig sykdom	
	Verdi	Nivå	Verdi	Nivå	Verdi	Nivå	Verdi	Nivå
	64/100k	N2	0,5 %	N2	12,5	N3	2/100k	N3

Den epidemiologiske risikovurderingen plasserer Harstad på et risikonivå på 2,5. Dette er det samme som for en uke siden. Summen av risikonivået skal også reflektere spredningspotensiale og forventet sykdomsbyrde. Det er nå et mye lavere spredningspotensiale enn for 1 og 2 uker siden. I tillegg er den forventede sykdomsbyrden mye lavere nå enn for 1 og 2 uker siden; bare 4 i isolasjon nå mot 10 stykker for en uke siden og 26 for 2 uker siden. Det totale risikonivået for Harstad vurderes derfor å være risikonivå 2, helt i grenseland til nivå 1.

F. Tiltaksvurdering:

Kun få timer etter at utbruddet var et faktum lørdag 27. februar, fattet kommuneoverlegen et hastevedtak gjeldende fra midnatt 28. februar og i en uke. Formannskapet har i tre ekstraordinære møter forlenget forskriften, men visse endringer.

Den 23. mars ble det kunngjort nye nasjonale skjerpende korona-tiltak. Helseministeren redegjorde at for å hindre at smitten skal spre seg til områder i landet med lite smitte, innfører de etter råd fra Helsedirektoratet og FHI strengere nasjonale tiltak. Tiltakene trer i kraft fra midnatt, natt til torsdag 25. mars og gjelder inntil videre. Det skal gjøres en ny vurdering innen 12. april. De nye nasjonale reglene er:

Nye nasjonale forskriftsfestede regler fra 25. mars

- Det blir forbud mot skjenking av alkohol over hele landet.
- Det blir forbudt med innendørs organiserte idretts- og fritidsaktiviteter for voksne, med unntak for profesjonelle toppidrettsutøvere.
- Treningssentre skal holde stengt, men kan holde følgende tilbud åpent:
  - tilbud til de som er bosatt i kommunen.
  - rehabilitering og opptrening som tilbys individuelt eller i mindre grupper med arrangør.
  - individuell trening og behandling som det kan bestilles time til.
- Svømmehaller, badeland, spaanlegg, hotellbasseng og lignende skal holde stengt, men kan holde følgende tilbud åpent:
  - skolesvømming, organiserte svømmekurs og organisert svømmetrening for personer under 20 år og svømming for profesjonelle toppidrettsutøvere.
  - rehabilitering og opptrening som tilbys individuelt eller i mindre grupper med arrangør.
  - annen individuell behandling som det kan bestilles time til og hvor bad er en del av behandlingen.
- Fornøyelsesparker, bingo haller og lignende underholdningstilbud blir stengt.
- Arbeidsgiver skal sørge for at ansatte jobber hjemmefra på alle arbeidsplasser det er praktisk mulig.
- Personer som returnerer til Norge etter nødvendige utenlandsreiser må tilbringe hele karantenetiden på karantenehotell. Dette trer i kraft fra midnatt, natt til mandag 29. mars.
- Regjeringen anbefaler at alle planlagte arrangementer avlyses. Hvis arrangementer ikke kan utsettes gjelder disse reglene:
  - Innendørs tillates 20 personer på arrangementer med faste, tilviste sitteplasser.
  - Innendørs tillates 50 personer på idrettsarrangementer for personer under 20 år som tilhører idrettslag i samme kommune.

- Utendørs tillates kun 50 personer på arrangementer.
- Det blir tillatt med 50 personer i begravelser og bisettelser når det benyttes faste tilviste plasser.

Sosial kontakt

- Hold to meters avstand til andre bortsett fra personer i egen husstand (eller nærkontaktene til aleneboende). (nytt)
- Bruk munnbind når det ikke er mulig å holde avstand. (nytt)
- Vi anbefaler maks to gjester på besøk. Ha helst kontakt med de samme over tid. (nytt)
- Alle arrangementer som det ikke er absolutt nødvendig å avholde, bør utsettes. (nytt)
- Du bør begrense sosiale kontakter mest mulig. (nytt)
- Hvis du kommer fra et område med høyt smittenivå, bør du verken dra på overnattingsbesøk eller ha overnattingsbesøk. De som bor alene og barn og unge under 20 år kan ha overnattingsbesøk av én til to faste venner.

Handling

- Regjeringen anbefaler folk å bare benytter seg av kjøpesentre og varehus i hjemkommunen.

Reiser

- Regjeringen anbefaler at alle reiser som ikke er nødvendige utsettes med disse unntakene:
  - Reiser til arbeid når det ikke er mulig med hjemmekontor.
  - Reiser hjem til familien for studenter uten familie der de studerer.
  - Man kan reise på hytta eller hotell innenlands, men unngå kollektivtransport hvis det er mulig.
- Reiser til utlandet frarådes.
- Personer som reiser til kommuner med mindre strenge tiltak bør som en hovedregel følge anbefalingene som gjelder i kommunen de bor i til vanlig.

- Personer som har vært på unødvendige utenlandsreiser, må oppholde seg på karantenehotell hele karanteneperioden (nytt – gjelder fra midnatt, natt til 29. mars)

Arbeidsplasser

- Hjemmekontor for alle som har mulighet.
- Arbeidsgiver skal sørge for at ansatte jobber hjemmefra på alle arbeidsplasser der det er praktisk mulig. (nytt)

Idretts- og fritidsaktiviteter

- Forbud mot innendørs organisert idretts- og fritidsaktiviteter for voksne, med unntak for profesjonelle toppidrettsutøvere. (nytt)
- Barn og unge under 20 år kan trene og delta på fritidsaktiviteter som normalt. De unntas fra anbefalingen om en meters avstand når det er nødvendig for å drive med aktiviteten.
- Barn og unge under 20 år kan delta i idrettsarrangementer som samler deltakere fra samme kommune. Innendørs kan det være inntil 50 personer på slike arrangementer. Utendørs er grensen 50, det inkluderer utøvere, trener, dommere og eventuelle tilskuere. Dersom barn og unge trener med et idrettslag i en annen kommune, vil de kunne konkurrere med dette idrettslaget så lenge smittesituasjonen tillater det.
- Barn og unge under 20 år som driver med idretter som ikke innebærer nærkontakt, som ski, kan delta i idrettsarrangementer utendørs som samler deltakere fra samme idrettskrets eller region der region brukes som geografisk inndeling
- Utendørs kan voksne drive organisert trening dersom det er mulig å holde god avstand.
- Toppidrettsutøvere kan trene som normalt, både utendørs og innendørs.
- Toppidrettsarrangementer tillates, med unntak av seriespill som fortsatt anbefales utsatt i toppidretten. Det gjelder også treningskamper mot andre lag utenfor egen klubb. Dette gjelder også i idretter som er utenfor sesong, herunder fotball. Det anbefales fortsatt utsatt for å begrense mobilitet og sosial kontakt.
- Treningssentre skal holde stengt, men kan holde følgende tilbud åpent:

- tilbud til de som er bosatt i kommunen.
- rehabilitering og opptrening som tilbys individuelt eller i mindre grupper med arrangør.
- individuell trening og behandling som det kan bestilles time til.
- Svømmehaller, badeland, spaanlegg, hotellbasseng og lignende skal holde stengt, men kan holde følgende tilbud åpent:
  - skolesvømming, organiserte svømmekurs og organisert svømmetrening for personer under 20 år og svømming for profesjonelle toppidrettsutøvere.
  - rehabilitering og opptrening som tilbys individuelt eller i mindre grupper med arrangør.
  - annen individuell behandling som det kan bestilles time til og hvor bad er en del av behandlingen.
- Stenging av underholdningstilbud som fornøyelsesparker, bingo haller og . (nytt)

Høyere utdanning

- Lokaler ved universiteter, høyskoler og fagskoler holdes stengt for elever og studenter, slik at undervisningen skjer digitalt. Biblioteker og lesesaler kan holde åpent. (nytt)
  - Institusjonene kan gjøre unntak fra stenging dersom tilgang til lokalene er avgjørende for studenter som er avhengig av forsøk eller ferdighetstrening som ikke kan gjennomføres digitalt, og det er nødvendig for å opprettholde progresjonen i studiet. (nytt)

Private sammenkomster og arrangement:

Inne: 20 personer med faste, tilviste sitteplasser (ned fra 100)

Inne: 50 personer i begravelser og bisettelser med faste, tilviste sitteplasser (ned fra 100).

Inne: 50 personer på idrettsarrangementer for personer under 20 år som tilhører idrettslag i samme kommune

Ute: 50 personer på arrangementer (ned fra 200 eller 600 ved faste, tilviste sitteplasser)

Lokalt smittevern sin anbefaling til kommuneledelsen:

Regjeringens nasjonale tiltakspakker bør følges i størst mulig grad og Harstad kommune har nå tradisjon for å raskt innføre strengere lokale tiltak for kortere perioder under større utbrudd. Det vurderes at dette har vært et suksesskriterie for rask bekjempelse av tidligere utbrudd. Det har også vært tradisjon for å raskt avvikle lokale ekstratiltak når utbruddssituasjonen har kommet under kontroll. I perioder med kontroll/lavt smittetrykk, er anbefalingen at kommunen har så få lokale tiltak som mulig.

Om påsken: Vi fikk smitteutbrudd som følge av økt reiseaktivitet i jula 2020 og vinterferien 2021. På grunn av økt reiseaktivitet i tilknytning til ferier, forventes det dessverre økt smitte i Harstad i forbindelse med årets påske. Derfor er det viktig at alle følger de nasjonale reglene.

Det vurderes ikke som forholdsmessig riktig å holde ungdomsskolene og videregående skole på rødt tiltaksnivå etter påsken. Dette må vurderes avhengig av smittesituasjon i Harstad på slutten av påsken. Det anbefales derfor at ungdomsskolene og den videregående skole planlegger for gult tiltaksnivå etter påsken. Tiltaksnivå på sykehjem og i hjemmetjenesten anbefales redusert til kommunalt tiltaksnivå 1 ut uke når lokal forskrift går ut 26. mars kl. 14.

Det vurderes at de nasjonale tiltakene og anbefalingene er tilstrekkelig for Harstad slik smittesituasjonen er nå.

Det anbefales derfor ingen ytterligere lokale tiltak nå, annet enn anbefalingen om testing for tilreisende til Harstad:

1. Tilreisende til Harstad fra regioner hvor det er høyt smittetrykk, anbefales å teste seg for covid-19 ankomstdagen, eller dagen etter ankomst. Denne anbefalingen gjelder i særlig grad de som har oppholdt seg over tid i regioner med høyt smittetrykk; for eksempel studenter, pendlere, de som har vært på kurs over flere dager og lignende. Vi anbefaler at de som tester seg går i frivillig karantene inntil negativt prøvesvar foreligger. I perioden etter ankomst til Harstad, må du være ekstra forsiktig og begrense sosial kontakt i størst mulig grad.

Mvh.
Kommuneoverlegen og smittevernlegen
Harstad kommune